

Uutiset



MIRJA HUSSAIN

Luton miesten havumiekan laskivat Aarne Siltalan haudalle Heikki Vaalgamaa ja Pekka Jokela.

Havumiekkä saattoi veteraanin viimeiselle matkalle

Viimeinen jatkosodan Luton miehistä, Aarne Siltala, laskettiin perjantaina haudan lepoon Hollolassa.

Teppo Koskinen, Terhi Säynäjärvi

Matkasi on päättynyt ja pian sinut sulkee syliinsä isänmaa, jonka vapautta olit nuoruutesi ja voimesi päivinä asepuolustamassa. Näin kaikuivat **Pekka Jokelan** sanat Hollolan kirkossa perjantaina, kun hän **Heikki Vaalgamaan** kanssa laski Luton miesten havumiekan **Aarne Siltalan** arkulle.

98-vuotiaana Hollolassa kuollut Siltala palveli Petsamon erillisosastossa eli niin sanotuissa Luton miehissä, joka oli jatkosodassa sijoitettu Luttojoen molemmin puolin entisessä Petsamossa ja nykyisten Inarin ja Sodankylän kuntien itäosissa.

Luton miesten jälkipolven, omaisten ja ystävien lisäksi Siltalaa olivat saattamassa Hollolan sotaveteraanit ry.

Aarne "Seppä" Siltalan 90-vuotissyntymäpäivähaastattelu *Etelä-Suomen Sanomissa* (2014) kertoo, kuinka kotiseururakas Siltala

oli asunut koko ikänsä syntymätillallaan Hollolan Kantolassa.

Maanviljelijän työn lisäksi Siltala oli kuljetusyrittäjä. Ensimmäisen kuorma-autonsa hän hankki 1947. Siitä alkoi puoli vuosisataa kestänyt ammattiautoilijan ura.

Kuljetusliike Aarne Siltala oy:n perustaja luopui ajokalustostaan vuonna 2004. Ammattimaiset ajot täytyi lopettaa jo aikaisemmin.

Seppä-lempinimen Siltala sai kuskeiltaan, jotka tarvitsivat "alakeran sepän" autonkorjausapua.

– Autot olivat siihen aikaan niin pieniä, että mahtuivat kotitalon alakertaan. Ei minusta oikein muuta nimeä käytetäkään, Siltala kertoi haastattelussa.

Erillisosasto Petsamo oli vahvennetun pataljoonan suurin joukko. Se vastasi noin 120 kilometrin mittaisella vastualueellaan rajasta ja suojaasi Lapissa toimineen saksalaisen XIX Vuoristoarmeijakunnan eteläistä sivustaa.



Hollolan sotaveteraanien kuoro lauloi hautajaisissa Aarne Siltalan muistolle.

Luton miesten sodankäynti Lapissa oli aktiivista lähi- ja kaukopartiointia erämaolosuhteissa. Kun aselepo Neuvostoliiton kanssa solmittiin syksyllä 1944 ja Lapin sota alkoi, siirrettiin Luton miehet alikersantti Siltala mukanaan ottamaan haltuun ja puolustamaan Kemmin teollisuuslaitoksia alueella tuolloin olleilta saksalaisilta sotilailta. Joukot joutuivat Kemissä ankaaraan taisteluun, joissa kaatui 59 sotilasta.

Erillisosasto Petsamon erikoispiirteensä oli se, että joukkoon

kuului miehiä miltei kaikista Suomen kunnista. Tämä johtui osaksi siitä, että joukko perustettiin miehistä, jotka olivat sodan alkaessa töissä Lapissa esimerkiksi Petsamon kaivoksilla ja Kaamasen ja Karigasniemen välisellä tietyömaalla.

Osasto perustettiin kesäkuussa 1941 ja kotiutettiin Lapin sodan jälkeen marraskuun lopulla 1944. Sitä komensi kapteenista sodan aikana everstiksi edennyt

Antti Pennanen, joka sittemmin tuli tunnetuksi kenraalikutanaan ylenneenä rajavartiostojen päällikkönä.

Luton miesten perinnetoiminta on ollut poikkeuksellisen aktiivista. Tähän on osaltaan vaikuttanut se, että joukot alkoivat kerätä huolto-rahastoa kaatuneiden omaisille jo sodan aikana.

– Ensimmäisen kerran Luton miehet kokoontuivat Rovaniemelle jo vuonna 1947 ravintola Hovin pohjaan. Pohjan hovista ei ollut jäljellä kuin kellari, ja siellä he kokoontuivat. Antti Pennanen oli mukana, kertoo Luton miesten perinnetoimikunnan puheenjohtaja **Pekka Jokela**.

Jokelan isä toimi Luton miesten komentajan Antti Pennanen adjutantina sotavuosina.

Sittemmin Luton miehet kokoontuivat pitkään vuosittain. Viimeinen kesätapaaminen oli vuonna 2005. Pataljoonan perinnetähtäviä vietetään vuosittain Raja-Joosepissa elokuussa, lokakuussa puolestaan muistetaan Kemmin Karihaaran ankaraa taistelua.

Siltala kävi Lapissa usein vapaa-ajallaan. Kemissä hän kertoi 90-vuotishaastattelussa käyvänsä joka vuosi lokakuun seitsemäntenä, Karihaaran taistelun muistopäivänä.